

Raadsvoorstel

Waalre, 23 oktober 2018

Vergaderdatum	: 4 december 2018
Voorstelnummer	: 2018-72
Zaaknummer	:
Portefeuillehouder	: Weth. A. Uijlenhoet
Naam opsteller	: D. Dings & R. van den Kerkhof
Naam voorstel	: Voorstel tot vaststellen startdocument Omgevingswet.
Grondslag raadsbesluit	: De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking.

Voorgesteld besluit:

---

1. Het Startdocument Omgevingswet Waalre vast te stellen, inclusief de volgende uitgangspunten:
  - a. De Omgevingswet is een vliegwiel voor 'De Kracht van Waalre': samenwerking als gelijkwaardige partners met inwoners, belangengroepen en bedrijven is het vertrekpunt.
  - b. Bouwstenen in plaats van blanco canvas: bestaand beleid is vertrekpunt bij de visieontwikkeling en de gesprekken daaromtrent. Dit houdt niet in dat er niets anders mag, kan of moet. Wel dat de aanleiding en de afgewogen keuzes uit het verleden een startpunt vormen.
  - c. De gemeente draagt zorg voor de rechtsbescherming en rechtsgelijkheid van haar inwoners: meer flexibiliteit betekent zeker niet dat we onze kernwaarden en de minder zelfredzame bewoners niet langer willen beschermen. De gemeente bewaakt de balans tussen het algemene en individuele belang.
  - d. Regionale verbinding: we gaan met de gemeenten Best en Veldhoven verkennen hoe we de implementatie van de Omgevingswet, op onderdelen, gezamenlijk kunnen oppakken.
  - e. Verwevenheid ruimtelijk, sociaal en economisch domein: we zoeken de verbinding tussen de verschillende domeinen met als doel een fysieke leefomgeving waar het fijn wonen, werken en recreëren is.
  - f. Participatie is maatwerk: binnen zowel het implementatieproces van de Omgevingswet als bij plan- en vergunningstrajecten onder de nieuwe Omgevingswet kunnen wij als gemeente een andere rol innemen ten aanzien van het participatieproces.

- g. We staan open voor een veranderende rol tussen raad en college: de Omgevingswet heeft gevolgen voor de rolverdeling tussen raad en college. We verkennen in 2019 en 2020 werkenderwijs nieuwe rollen en maken op basis van die ervaringen keuzes en samenwerkingsafspraken.
- 2. De gemeenteraad circa 4 keer per jaar, middels beeldvormende (werk)sessies te betrekken bij het implementatieproces.

Onderwerp

Startdocument Omgevingswet Waalre

Voorstel

1. Het Startdocument Omgevingswet Waalre vast te stellen, inclusief de volgende uitgangspunten:
  - a. De Omgevingswet is een vliegwiel voor 'De Kracht van Waalre': samenwerking als gelijkwaardige partners met inwoners, belangengroepen en bedrijven is het vertrekpunt.
  - b. Bouwstenen in plaats van blanco canvas: bestaand beleid is vertrekpunt bij de visieontwikkeling en de gesprekken daaromtrent. Dit houdt niet in dat er niets anders mag, kan of moet. Wel dat de aanleiding en de afgewogen keuzes uit het verleden een startpunt vormen.
  - c. De gemeente draagt zorg voor de rechtsbescherming en rechtsgelijkheid van haar inwoners: meer flexibiliteit betekent zeker niet dat we onze kernwaarden en de minder zelfredzame bewoners niet langer willen beschermen. De gemeente bewaakt de balans tussen het algemene en individuele belang.
  - d. Regionale verbinding: we gaan met de gemeenten Best en Veldhoven verkennen hoe we de implementatie van de Omgevingswet, op onderdelen, gezamenlijk kunnen oppakken.
  - e. Verwevenheid ruimtelijk, sociaal en economisch domein: we zoeken de verbinding tussen de verschillende domeinen met als doel een fysieke leefomgeving waar het fijn wonen, werken en recreëren is.
  - f. Participatie is maatwerk: binnen zowel het implementatieproces van de Omgevingswet als bij plan- en vergunningstrajecten onder de nieuwe Omgevingswet kunnen wij als gemeente een andere rol innemen ten aanzien van het participatieproces.
  - g. We staan open voor een veranderende rol tussen raad en college: de Omgevingswet heeft gevolgen voor de rolverdeling tussen raad en college. We verkennen in 2019 en 2020 werkenderwijs nieuwe rollen en maken op basis van die ervaringen keuzes en samenwerkingsafspraken.
2. De gemeenteraad circa 4 keer per jaar, middels beeldvormende (werk)sessies te betrekken bij het implementatieproces.

Inleiding

De invoering van de Omgevingswet is in aantocht. Met de invoering worden de regels voor de ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigd en samengevoegd. In totaal worden 26 wetten samengevoegd tot één wet en 4 AMvB's. Iedere gemeente krijgt hiervoor nieuw instrumentarium waaronder de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De invoering van de wet is op 1 januari 2021. De einddatum voor de implementaties blijft ongewijzigd op 1 januari 2029.

In maart 2017 is de gemeente Waalre aan de slag gegaan om te komen tot een koersdocument voor de implementatie van de Omgevingswet in Waalre. Na sessies met onder meer de vorige gemeenteraad, het College en de ambtelijke organisatie is een

koersdocument met bijbehorend stappenplan opgesteld. Dit koersdocument en stappenplan zijn in februari 2018 door het voormalige college voorlopig vastgesteld. Met dien verstande dat het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad de ambities kunnen herijken en de kaders voor de implementatie definitief kunnen vaststellen. Inmiddels hebben op 11 en 25 september jl. sessies met uw raad plaatsgevonden, waardoor het koersdocument is omgevormd tot een startdocument. In dit startdocument is meer ruimte om werkenderwijs de rolverdeling tussen samenleving, gemeenteraad en college te bepalen. De gemaakte opmerkingen tijdens de sessies zijn zo goed mogelijk in de nieuwe uitgangspunten vertaald.

Mede door het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling op 7 november 2017 in de motie 'Omgevingswet' het college opgedragen om de middelen voor het voorbereiden van de Omgevingswet pas in te zetten als een voorstel daartoe door de gemeenteraad is geaccordeerd. Nu in een aantal sessies met de gemeenteraad de implementatie van de Omgevingswet is beleefd, wordt in dit raadsvoorstel gevraagd om het startdocument inclusief de daarin opgenomen uitgangspunten vast te stellen en de benodigde financiële middelen voor de implementatie van de Omgevingswet daarvoor in te zetten.

Beoogd resultaat

Een integrale implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Waalre met als doel een fysieke leefomgeving waar het fijn wonen, werken en recreëren is.

Argumenten

1.1 Het Startdocument vormt de officiële start van de implementatie van de Omgevingswet in Waalre.

Het Startdocument vormt de start voor de gehele implementatie van de Omgevingswet. Voor enkel al het implementeren van het gemeentelijk instrumentarium (omgevingsvisie en omgevingsplan) wordt een periode van 3 tot 4 jaar gerekend. Of het mogelijk is om deze implementatie in één raadsperiode te voltooien is de vraag. Op het moment dat de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking treedt heeft een gemeente in formele zin al een omgevingsplan. Deze bestaat uit oude ruimtelijke plannen en verordeningen. De gemeente hoeft deze ruimtelijke plannen en verordeningen niet opnieuw vast te stellen. Maar de oude plannen en verordeningen zijn nog niet opgesteld volgens de regels van de nieuwe Omgevingswet. De gemeente heeft maximaal tot 2029 om nieuwe regels in het omgevingsplan op te nemen ter vervanging van oudere ruimtelijke plannen en verordeningen.

Naast het implementeren van de Omgevingswet vraagt de nieuwe wet om een nieuwe manier van werken. De cultuuromslag die hier deels voor nodig is en de informatie- en communicatievoorzieningen die hier op aangepast moeten worden vragen om een tijdige start van de implementatie.

1.2 'De Kracht van Waalre' vormt een belangrijke basis voor de implementatie van de Omgevingswet in Waalre.

Het doel van de gemeente is om te werken volgens de strategische visie 'De Kracht van Waalre'. In deze visie stimuleert de gemeente de kennis en het zelforganiserend vermogen in de samenleving. De gemeente stelt de relatie met inwoners centraal. Daarbij ziet de gemeente zichzelf als één van de vele partijen in het netwerk. Innoveren en zoeken naar goede vormen van inwoner- en overheidsparticipatie staan daarbij centraal. De doelen van de Omgevingswet

sluiten aan bij de uitgangspunten van de Kracht van Waalre. Het interactieve proces van invoering van de Omgevingswet is daarmee een vliegwiel voor de uitvoering van 'De Kracht van Waalre'.

1.3 Bestaand beleid is vertrekpunt bij de visieontwikkeling en de gesprekken daaromtrent. Dit houdt niet in dat er niets anders mag, kan of moet.

We zien het bestaand beleid als vertrekpunt van het implementatieproces en de gesprekken daaromtrent. Dit houdt niet in dat er niets anders mag, kan of moet. Wel dat de aanleiding en de afgewogen keuzes uit het verleden niet worden vergeten. De Omgevingswet vraagt inzichtelijkheid; beargumenteerd afwijken van eerdere keuzes is daarin een passende aanpak. De Visie op Goed Wonen die in 2019 wordt vastgesteld is één van de belangrijke bouwstenen voor de Omgevingsvisie.

1.4 Meer flexibiliteit betekent zeker niet dat we onze kernwaarden en de minder zelfredzame bewoners niet langer willen beschermen.

De Omgevingswet brengt meer flexibiliteit met zich mee. Meer flexibiliteit betekent zeker niet dat we onze kernwaarden en de minder zelfredzame inwoners niet langer willen beschermen. De gemeente draagt zorg voor rechtsbescherming en rechtsgelijkheid van haar inwoners en bewaakt de balans tussen het algemene en individuele belang. De gemeente stelt daarvoor duidelijk de noodzakelijke wettelijke kaders, om alle inwoners bescherming te bieden.

De gemeente stelt omgevingswaarden en minimumeisen voor ontwikkeling per gebied vast. Door de informatievoorziening te verbeteren en processen te vereenvoudigen is meedoen toegankelijker voor iedereen. We spannen ons in de zelfredzaamheid van onze inwoners te vergroten. We hebben daarnaast aandacht voor de positie van minder zelfredzame inwoners bij verdere flexibilisering.

1.5 Samen met de gemeenten Best en Veldhoven verkennen we of de implementatie, op onderdelen, gezamenlijk kan worden opgepakt.

Na een eerste bestuurlijk en ambtelijke verkenning met de gemeenten Best en Veldhoven is gebleken dat er bij alle partijen aanleiding en de wil is om (op onderdelen) de verdere implementatie van de Omgevingswet gezamenlijk op te pakken. Voordelen van deze samenwerking kunnen als volgt worden samengevat:

- snel de inhoud van alle relevante wet- en regelgeving doorgronden;
- gezamenlijke bijeenkomsten zijn efficiënter;
- kosten delen;
- leren van elkaar en met elkaar;
- delen van ervaringen en vernieuwende ideeën;
- sluit aan bij geest van de Omgevingswet: meer regionale samenwerking;

Voor de meer strategisch positionering van Waalre willen we de samenwerking in het Stedelijk gebied verder verkennen. We investeren dan ook in het netwerk van Stedelijk Gebied en specifiek met in de samenwerking met Best en Veldhoven.

1.6 We zoeken de verbinding tussen het ruimtelijk, sociaal en economisch domein verder op binnen het implementatieproces en de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.

In het sociaal domein heeft een transitieproces plaatsgevonden. Leerpunten uit deze trajecten gebruiken we om de implementatie van de Omgevingswet goed vorm te geven. Daarnaast raken het fysieke en het sociale domein inhoudelijk

steeds meer verweven. Dat geldt ook voor economische ontwikkeling. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de omgevingsvisie: een samenhangend, strategisch plan voor de fysieke leefomgeving. Een veilige, duurzame en gezonde omgeving waarin bewoners langer zelfstandig kunnen wonen. Een omgeving die de sociale cohesie bevordert met voldoende, goed bereikbare en beschikbare voorzieningen. We zoeken de verbinding tussen beide domeinen. Dit met als doel een fysieke leefomgeving te realiseren waar het fijn wonen, werken en recreëren is.

1.7 Zowel binnen het implementatieproces van de Omgevingswet als bij initiatieven onder de nieuwe Omgevingswet kunnen wij als gemeente een andere rol innemen ten aanzien van het participatieproces

Bij verschillende ontwikkelingen/initiatieven kunnen wij als gemeente een andere rol innemen ten aanzien van het participatieproces. Uitgangspunt is dat participatie maatwerk is. De rol van de gemeente in het participatieproces is afhankelijk van het initiatief.

Ook bij het plan van aanpak voor de omgevingsvisie als het plan van aanpak voor het omgevingsplan wordt de gemeenteraad gevraagd een besluit te nemen over het minimale niveau van participatie en de voorkeursrol die de gemeente in ieder ontwikkeltraject wil innemen.

1.8 De Omgevingswet heeft gevolgen voor de rolverdeling tussen raad en college.

De filosofie van de Omgevingswet is een veranderde rol van de overheid naar het 'ja, tenzij'-principe. Dat houdt in dat een deel van de taken die nu nog bij de gemeenteraad van Waalre ligt naar College en samenleving verschuiven. De mate waarin dat gebeurt is aan de raad. Het is de bedoeling van de wet dat de raad straks de kaders en de grote lijnen bepaalt. Deze veranderende rolverdeling wordt in 2019 en 2020 verder verkend. Middels discussies en werksessies met de gemeenteraad, werken we toe naar een heldere rolverdeling tussen raad en college.

2.1 Gehoord hebbende de reacties uit de gemeenteraad tijdens de eerdere sessies is er behoefte aan periodieke (werk)sessies waarin de raad wordt meegenomen in het implementatieproces.

Tijdens de informatie- en werksessie op 11 en 25 september jl. bleek er in de gemeenteraad een minder sterke behoefte aan het oprichten van een raads werkgroep die het proces van de implementatie begeleidt. Om de raad op procesniveau aangehaakt te houden op de implementatie is het voorstel om circa 4 keer per jaar beeldvormende (werk)sessies te organiseren waarin de raad het gesprek aangaat met college en ambtelijke organisatie over de voortgang en de vraagstukken binnen de implementatie.

Kanttekeningen

N.v.t.

Kosten en dekking

Sinds begin 2017 is voor de implementatie-opgave zo'n 25.000 euro geïnvesteerd. Dit budget was met name voor externe ondersteuning, op basis een hiertoe al eerder beschikbaar gesteld krediet. In de begroting 2018 staat een eenmalig bedrag van € 225.000,- opgenomen voor het jaar 2018 voor de implementatie Omgevingswet en een eenmalig bedrag van € 125.000,- voor het jaar 2019. De motie 'Omgevingswet' die bij de begrotingsbehandeling is aangenomen op 7 november 2017 draagt het college op om de

De raad van de gemeente Waalre

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 oktober 2018,
nr. 2018-72;

Besluit:

1. Het Startdocument Omgevingswet Waalre vast te stellen, inclusief de volgende uitgangspunten:
  - a. De Omgevingswet is een vliegwiel voor 'De Kracht van Waalre': samenwerking als gelijkwaardige partners met inwoners, belangengroepen en bedrijven is het vertrekpunt.
  - b. Bouwstenen in plaats van blanco canvas: bestaand beleid is vertrekpunt bij de visieontwikkeling en de gesprekken daaromtrent. Dit houdt niet in dat er niets anders mag, kan of moet. Wel dat de aanleiding en de afgewogen keuzes uit het verleden een startpunt vormen.
  - c. De gemeente draagt zorg voor de rechtsbescherming en rechtsgelijkheid van haar inwoners: meer flexibiliteit betekent zeker niet dat we onze kernwaarden en de minder zelfredzame bewoners niet langer willen beschermen. De gemeente bewaakt de balans tussen het algemene en individuele belang.
  - d. Regionale verbinding: we gaan met de gemeenten Best en Veldhoven verkennen hoe we de implementatie van de Omgevingswet, op onderdelen, gezamenlijk kunnen oppakken.
  - e. Verwevenheid ruimtelijk, sociaal en economisch domein: we zoeken de verbinding tussen de verschillende domeinen met als doel een fysieke leefomgeving waar het fijn wonen, werken en recreëren is.
  - f. Participatie is maatwerk: binnen zowel het implementatieproces van de Omgevingswet als bij plan- en vergunningstrajecten onder de nieuwe Omgevingswet kunnen wij als gemeente een andere rol innemen ten aanzien van het participatieproces.
  - g. We staan open voor een veranderende rol tussen raad en college: de Omgevingswet heeft gevolgen voor de rolverdeling tussen raad en college. We verkennen in 2019 en 2020 werkenderwijs nieuwe rollen en maken op basis van die ervaringen keuzes en samenwerkingsafspraken.
2. De gemeenteraad circa 4 keer per jaar, middels beeldvormende (werk)sessies te betrekken bij het implementatieproces.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 4 december 2018.

De raad van de gemeente Waalre,

de griffier,

de voorzitter,

W.A. Ernes

drs. J.W. Brenninkmeijer

middelen voor het voorbereiden van de Omgevingswet pas in te zetten als daartoe een voorstel door de gemeenteraad is geaccordeerd. Het beschikbare krediet voor 2018-2019 is tot op heden dan ook nog niet benut.

Op basis van het voorliggende startdocument wordt nu verzocht om een deel van het al in de begroting opgenomen krediet beschikbaar te stellen voor de vervolgstappen zoals benoemd staan in het startdocument. Van het in de begroting 2018 en 2019 opgenomen krediet van in totaal € 350.000,- wordt nu 260.000 euro beschikbaar gesteld voor de implementatiestappen in 2019 en 2020, conform de kostenraming in het startdocument (paragraaf 3.2). Het restant krediet van € 90.000,- kan terugvloeien naar de algemene reserve. Bij de eerstvolgende Turap wordt dit financieel-administratief verwerkt.

In 2020 komt er dan een betere onderbouwing van de benodigde middelen voor de verdere invulling van het implementatie-proces een voorstel richting uw raad. Dan zal er met name ook meer zicht bestaan op het opstellen van een Omgevingsplan, de benodigde investeringen op ICT-gebied en de impact van eventuele personele consequenties.

Vervolprocedure en planning

Na uw besluit tot het vaststellen van het startdocument, wordt conform de planning in het startdocument de implementatie van de Omgevingswet in Waalre opgepakt. De gemeenteraad wordt middels beeldvormende (werk)sessies met college en ambtelijke organisatie meegenomen in het implementatieproces.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt via de gebruikelijke kanalen (website en De Schakel) gepubliceerd.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

- Startdocument

Bijlagen ter informatie

n.v.t.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de secretaris,

drs. J.W.F. Compagne

de burgemeester,

drs. J.W. Brenninkmeijer